

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Borbély-Bartis Katalin ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, a dr. Csikós Csaba ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) és a Dr. Balázs Péter Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen, szerződés teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. április 11. napján kelt, 5.G.42.413/2012/8. számú ítélete ellen, az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán, a 2013. június 12. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes, az alperes, továbbá a **N. Zrt.** és a **M. Kft.** közötti megállapodás alapján a nevezett gazdálkodó szervezetek bankszámláit összevontan kezelték. Az ún. „cash-pool” fő-gyűjtőszámla tulajdonosa az alperes volt, a további szerződő felek - így az alperes - pool-tagok voltak a jogviszonyban.

A felperes, az alperes és a további pool-tagok a cash-pool jogviszonyt megszüntették, és 2011. január 31. napján - az alperes székhelyén - közös jegyzőkönyvet vettek fel, melyben - többek között - rögzítették, hogy a felperes egyenlege (követelése az alperestől) 446.991.640 forint. A társaságok, így a peres felek képviselői a jegyzőkönyvet azzal írták alá, hogy a részletesen kimutatott elszámolással egyetértenek, és az alperes neve (alperes) által kimutatott egyenlegek a saját könyvelési nyilvántartásaikkal megegyeznek.

Az alperes ellen 2011. május 28. napján a Fővárosi Bíróság (jelenleg: Fővárosi Törvényszék) előtt 21.Cspk.... számon csődeljárás indult.

A csődeljárás során a felperes 451.989.396 forint „tőke”, továbbá 18.630.631 forint késedelmi kamatigényt jelentett be.

A csődeljárás során kijelölt vagyonfelügyelő (T. Zrt.) a bejelentett felperesi követelést nem biztosított, vitatott igényként vette nyilvántartásba, erről a felperest (a csődeljárás során hitelezőt) 2011. július 1. napján kelt levelében értesítette.

A felperes észrevétele alapján a vagyonfelügyelő 2011. július 20. napján tájékoztatta a felperest, mint hitelezőt arról, hogy a bejelentett igényét továbbra is vitatott követelésként tartja nyilván. Ezen levelében a vagyonfelügyelő - többek között - tájékoztatta a felperesi hitelezőt arról, hogy a vagyonfelügyelő döntése ellen a tudomásszerzéstől számított 5 munkanapon belül a csődeljárást elrendelő bíróságnál kifogással élhet.

A felperes az igénybesorolással összefüggésben kifogást nem terjesztett elő.

A Fővárosi Törvényszék jóváhagyta a csődeljárás során felek között létrejött egyezségeket, amely szerint a 0-500.000 forint közötti hitelezői igények 60 %-ban, az 500.001-1.000.000 forint közötti hitelezői igények 30 %-ban, az 1.000.001-2.000.000 forint közötti hitelezői igények 20 %-ban, 2.000.001-5.000.000 forint közötti hitelezői igények 10 %-ban, 5.000.001-10.000.000 forint közötti igények 1 %-ban, míg a 10.000.001 forint feletti igények 0,1 % összegben nyernek kiegészítést.

A fenti csődegyezés a felperes bejelentett, nem biztosított, vitatott igényére nem terjedt ki.

A felperes - végső formában fenntartott - keresetében 451.989.396 forint és ezen összegnek 2011. február 2. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Hivatkozása szerint a felek a közös „cash-pool” rendszer működtetését követően, a rendszer megszűnése után a 2011. január 31-én kelt jegyzőkönyv szerint egymással elszámoltak, a jegyzőkönyvben az alperes a felperessel szembeni tartozását - annak jogalapját ésösszegezését - elismerte.

A felperes a keresettel perbe vitt igényét a csődeljárás során az előírt törvényi határidőben bejelentette, így az igényérvényesítési joga fennmaradt, a tartalékképzés hiányára tekintettel azonban a megkötött csődegyezés kényszeregyezés formájában sem terjedt ki felperesre, következésképpen nincs jogszabályi akadálya annak, hogy az alperes által elismert követelését utóbb, a csődeljárást követően peres úton egészében érvényesítse.

Jogszabályi indokolásként a Cstv. 12. § (5) és 20. § (2) bekezdését hívta fel.

Az alperes ellenkérelme a felperes kereseti kérelmének teljes elutasítására irányult. Kifejtett álláspontja szerint egyértelmű, hogy a felperes „szándékosan maradt távol” a csődeljárástól, a csődegyezés megkötésétől, azért, hogy a csődegyezséget követően követelését 100 %-os mértékben „be tudja hajtani” az alperesen. Nyilvánvalóan tudomással bírt a felperes arról, hogy amennyiben nem terjeszt elő kifogást a követelésének vagyonfelügyelő általi besorolásával és nyilvántartásával összefüggésben, úgy a csődegyezés nem fog reá kiterjedni. Ezen magatartása a Ptk. alapelveibe ütközik, így az alperes külön felhívta a Ptk. 1. § (1), 4. § (1), 5. § (1) és (2) bekezdéseit.

Kiemelte, hogy a felperes a polgári jog alapelveit megsértve rosszhiszeműen járt el, és saját felróható magatartására hivatkozva kívánt jogtalan előnyhöz jutni, nem csak

az alperessel, hanem a többi hitelezővel szemben is, és jogát, jogait nem a társadalmi rendeltetésének megfelelően gyakorolta, azaz joggyakorlása visszaélésszerű.

Felhívta ellenkérelmének alapjául a csődtörvény módosításáról szóló, 2009. évi LI. törvény általános indokolását.

Utalt a 2011. évi CXV. törvény indokolására, és hangsúlyozta, hogy a felperes eljárása, aki a csődeljárásból kimaradva, a sikeres csődegyezséget megkerülve kívánja igényét érvényesíteni, mindenképpen a Cstv. és a Ptk. rendelkezéseivel, céljaival és a jogalkotói szándékkal ellentétes.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 451.989.396 forintot és annak 2011. február 2. napjától a kifizetésig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, további 4.040.000 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az alperes a felperessel szembeni követelését az iratokhoz csatolt jegyzőkönyv szerint írásban elismerte.

A felperes igényét a csődeljárás során bejelentette, azonban reá a csődegyezés a Cstv. 20. § (2) és 12. § (5) bekezdésének megfelelő értelmezése alapján nem terjedt ki, hiszen a bíróság a csődeljárás során a felperes vitatott követelésére nem rendelt el tartalékképzést.

Ismertette a Ptk. 5. § (1) és (2) bekezdéseit. Rámutatott arra, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes a csődeljárás során felróható magatartást tanúsított, illetőleg joggal élt vissza.

Kiemelte, hogy nem volt akadálya a felperesi igényérvényesítésnek, hiszen azzal, hogy a csődeljárás során igényét a törvényi határidőben bejelentette, annak utóbbi perbeli érvényesítési joga nem enyészett el. Kiemelte, hogy az alperes ellen folyt csődeljárásra irányadó jogszabályi rendelkezések lehetővé tették a felperes számára, hogy szabadon döntsön arról, hogy a csődegyezésben részt kíván-e venni, és mint a csődegyezséggel nem érintett hitelezőként utóbb igényét peres, avagy peren kívüli eljárásban érvényesíteni kívánja-e.

Nem tartotta megállapíthatónak az elsőfokú bíróság a joggal való visszaélés tényállását, azon okból, hogy a felperes a csődegyezésben (érdemben, azaz reá kihatóan) nem kívánt részt venni, és a perbeli követelés érvényesítése nem minősül illetéktelen előnynek.

Rámutatott arra, hogy a felperes igény vonatkozásában a csődegyezés szerinti megtérülés mértéke 0,1 % volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes jelentett be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását indítványozta.

Megismételte az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontját. Kiemelte, hogy a felperes eljárása joggal való visszaélést valósított meg. Ezt igazolja azon jogalkotói döntés, amely utóbb a perbelihez hasonló hitelezői magatartást követően az igény állami úton történő érvényesítését kizárta.

Azzal, hogy a felperes a vitatottkénti hitelezői követelés nyilvántartást tartalmazó vagyonfelügyelői intézkedés ellen kifogással nem élt, már joggal való visszaélést valósított meg.

Ismertette és csatolta a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumtól beszerzett jogi állásfoglalást, sérelmezte, hogy ennek ismertetése kimaradt az első fokú ítéletből.

Utalva a minisztériumi állásfoglalásra kiemelte, hogy a felperesi (hitelezői) magatartás már önmagában joggal való visszaélés és így a Ptk. 5. § (2) bekezdésében található példálózó egyes esetek értelmezésére sincs szükség ahhoz, hogy a felperes igényérvényesítése joggal való visszaélésnek legyen minősíthető. Külön hangsúlyozta, hogy a 2011. évi CXV. törvény indokolása kifejezetten tartalmazza, minősíti a perbeli tényállást, és így a jogalkotó utóbb lényegében tilalmazza a felperesihez hasonló magatartást, hiszen a jogszabály szerint, aki a csődeljárásban elmulasztotta követelése bejelentését, az nem kerülhet előnyösebb helyzetbe a csődegyezségben részt vevő hitelezőkhöz képest. A fellebbezésben idézte a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.836/2011/7. számú jogerős ítéletében kifejtetteket, jogtörténelmi (Louis Josserand), továbbá jogirodalmi (dr. Mátrai Ferenc) példákkal támasztotta alá fellebbezési érvelését.

Az alperes Gf.4. sorszámú beadványában hangsúlyozta, hogy a felperes 2011. május 17. napjától csődeljárás alatt állt, amelynek során a 2012. március 28. napján megkötött egyezséget a Fővárosi Törvényszék 2012. május 8. napján meghozott végzésével hagyott jóvá. Utóbb a felperes alvállalkozói által érvényesített, a felperes ellen folyt csődeljárásban elmulasztott követelések utóbbi érvényesítését a felperes minősítette joggal való visszaélésnek. Az alperes álláspontja szerint ezen más, felperes ellen folyamatba tett ügyben alperessel egyezően kifejtett védekezés maradéktalanul alátámasztja az alperes érdemi védekezésében és fellebbezésében előadottakat.

Utalt a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.031/2012/4. számú határozatában foglaltakra, amelyben a bíróság kimondta, hogy a csődeljárásban be nem jelentett követelés utólagos érvényesítésére nincs lehetőség. Kifejtette, hogy a között, ha valaki nem jelenti be a követelését, illetőleg bejelenti, de mulasztása miatt elkerüli, hogy a csődegyezség hatálya reá kiterjedjen, nincs különbség.

A felperes - Gf.5. sorszámú előterjesztett, tartalma szerint ellenkérelemnek minősülő - beadványában, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Kiemelte, hogy a felperes határidőben bejelentette az alperes ellen folyt csődeljárás során hitelezői igényét, ugyanakkor az alperes által hivatkozott, felperes ellen folyó eljárások során előterjesztett védekezésében a felperes olyan igényekkel összefüggésben hivatkozott azok joggal való visszaélés jellegére, amelynek során az igényérvényesítő felek hitelezőként egyáltalán nem kapcsolódtak be a csődeljárásba. Előadta, hogy a vagyonfelügyelői intézkedéssel összefüggésben nem terjesztett elő kifogást, azonban ilyen jellegű jogvédelem igénybevételét jogszabály nem is írta elő. Egyebekben megismételte az elsőfokú eljárás során kifejtett érdemi védekezésének lényegét.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes az alperes ellen folyamatba tett csődeljárásban a jelen peres eljárás során keresettel érintett igényét hitelezőként bejelentette, melyet a vagyonfelügyelő vitatottként igazolt vissza. A vagyonfelügyelői döntést a felperes (hitelező) tudomásul vette, a vitatottkénti visszaigazolással összefüggésben a Cstv.-ben biztosított kifogástételi jogával nem élt. Figyelemmel arra, hogy a vitatott igényével összefüggésben tartalékképzésre nem került sor, ezért a csődeljárásban az alperes mint adós és a további hitelezők között létrejött egyezség a felperesre mint hitelezőre nem terjedt ki.

A jelen eljárásra irányadó, az alperes, mint adós ellen 2011. május 28-án indult csődeljárásra figyelemmel a 2011. január 28.- 2011. június 28. közötti időszakban hatályos, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 12. § (2) bekezdése szerint a vagyonfelügyelő - az adós bevonásával - külön-külön nyilvántartásba veszi a követeléseket. Az (5) bekezdés szerint, az adóst és a hitelezőket a besorolásról és a nyilvántartásba vett követelés összegéről haladéktalanul értesíteni kell, és legalább 5 munkanapos határidőt kell számukra biztosítani, hogy arra vonatkozóan észrevételt tehessenek. Az észrevétel tárgyában a vagyonfelügyelő dönt, és erről haladéktalanul köteles értesíteni a hitelezőt és az adóst, akik az erről történt tudomásszerzéstől számított 5 munkanapon belül nyújthatnak be kifogást a bírósághoz a vagyonfelügyelő besorolásra vonatkozó intézkedése ellen, ideértve azt is, ha a vagyonfelügyelő nem a hitelező által bejelentett összegben veszi nyilvántartásba a követelést. A bíróság a kifogás elbírálása tárgyában soron kívül, de legfeljebb 8 munkanapon belül határoz. A végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye. A bíróság végzése következtében nem vitatottként nyilvántartásba vett követelés nem minősül az adós általi tartozáselismerésnek, a hitelezővel szembeni igényérvényesítést nem zárja ki, a vitatottként nyilvántartásba vett követelés vagy a hitelezői bejelentéshez képest kisebb összegben nyilvántartásba vett követelés pedig nem képezi akadályát az adóssal szembeni későbbi igényérvényesítés iránti eljárás megindításának. A bíróság a kifogás tárgyában hozott végzésében elrendeli, hogy a vitatott követelés (a követelés vitatott része) vonatkozásában az adós olyan mértékű tartalékot köteles képezni a csődegyezség során, mint ami a hitelezőt akkor illetné meg, ha követelése nem vitatottként kerülne besorolásra, amennyiben a követelés jogosultja igényét peres úton érvényesíti az adóssal szemben, és ezt a perindítást a vagyonfelügyelőnél igazolja.

A Cstv. 12. § (2) bekezdése alapján a vagyonfelügyelő az adós bevonásával veszi nyilvántartásba a hitelezők által bejelentett követeléseket a törvényben írt besorolás szerint.

Az idézett jogszabályhely alapján az adós a követelések besorolása során nem tekinthető „kívülállónak”, hiszen a vagyonfelügyelő kötelezettsége, hogy az adós bevonásával vegye nyilvántartásba a hitelezők követeléseit, következésképpen az adós (alperes) a csődeljárás során nem volt attól elzárva, hogy felhívja a

vagyonfelügyelő figyelmét a felperes hitelezői követelésének tartalmára és okirattal alátámasztott egyértelmű - nem vitatott - jellegére.

A Cstv. 12. § idézett (5) bekezdése pedig a besorolással összefüggésben nem csak a hitelezőt, hanem az adóst is kifogástételi jogosultsággal ruházza fel a vagyonfelügyelő intézkedése ellen.

Az idézett jogszabályhely alapján az adós sem volt elzárva attól, hogy a számára sérelmes vagyonfelügyelői intézkedést, követelés besorolást kifogás útján bírói úton megtámadja.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tényként az állapítható meg, hogy mind az adós (alperes), mint a hitelező (felperes) a vagyonfelügyelői intézkedést tudomásul vette és annak tartalmát nem tartotta sérelmesnek.

Az eljárás során annak nincs jelentősége, hogy mely megfontolások, motívumok vezették a feleket arra, hogy az egyébként jegyzőkönyvben elismert tartozást vitatottként besoroló vagyonfelügyelői intézkedést tudomásul vegyék.

A vagyonfelügyelő intézkedése, majd a peres felek vagyonfelügyelői intézkedést követő (passzív) magatartásának együttes következménye az, hogy a Cstv. 20. § (2) bekezdése alapján a megkötött csődegyezség a felperesre nem terjedt ki, és a jelen jogvita elbírálása során reá kedvező jogszabályi környezet megteremtette a peres igényérvényesítés lehetőségét a felperes számára.

A Ptk. 5. § (1) bekezdése tiltja a joggal való visszaélést.

A (2) bekezdése lényegében meghatározza a joggal való visszaélés fogalmát, amely szerint akkor állapítható meg a visszaélésszerű joggyakorlás, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul, így különösen, ha a nemzetgazdaság megkárosítására, a személyek zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne.

A jogszabályhely helyes értelmezése alapján az következik, hogy a joggal való visszaélés csak valamilyen jog gyakorlásának lehet az eredménye.

A felperest, mint hitelezőt a csődeljárás során a Cstv. idézett rendelkezése szerint kifogástételi jogosultság illette meg. A jogszabály biztosította sajátos jogorvoslat olyan cselekvési lehetőség, amelynek gyakorlása az ügyfelet megillető olyan diszkrecionális jog, amellyel való visszaélés fogalmilag kizárt, különös tekintettel arra, hogy a Cstv. mint speciális jogszabály jelen eljárásra hatályos szabályozása mindösszesen a hitelezői igénybejelentés tényét tette az utóbbi peres igényérvényesítés alapjául. A hitelezői kifogástételi jogosultság gyakorlásának hiánya nem értékelhető joggal való visszaélésként.

A Cstv. mint speciális jogszabály idézett rendelkezései alapján tehát a felperes nem volt elzárva attól, hogy a csődeljárás során bejelentett hitelezői igényét utóbb bírói úton peres eljárásban érvényesítse.

A bírói úton történő igényérvényesítés alapjog, és nem állapítható meg a joggal való visszaélés ténye (adott esetben illetéktelen előnyszerzés) a felperes részéről akkor, amikor a csődeljárást követően az alperes által írásban elismert követelését egészében kívánja érvényesíteni a számára előnyös jogszabályi környezet adta lehetőségek felhasználása mellett.

A joggal való visszaélés mindig az adott jogvitás helyzetre irányadó hatályos jogszabályi rendelkezések tartalma alapján vizsgálható. Nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy az adott jogvitás helyzetet követően a konkrét jogi szabályozás utóbb valamely félre, jelen esetben alperesre kedvező módon megváltozott.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetést vont le, ezért ítéletét a Fővárosi Ítéltábla - a fellebbezés tükrében szükséges indokolásbeli kiegészítéssel - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alaptalan fellebbezést előterjesztő alperes a másodfokú eljárással összefüggésben felmerült költségeit maga viseli, továbbá köteles megfizetni a felperes e másodfokú eljárással kapcsolatos, ügyvédi munkadíj formájában felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3)-(6) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított perköltségét a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. június 12.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Senyei György s.k.. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
(Szénási Rita)